

Список використаних джерел:

1. Коростелев С.А., Песеннікова Є.В., Гадаборшев М.І. Сучасні підходи до управління медичною організацією нізацією. *Щоденник кафедри занської медичної школи*. 2018. № 2 (20). С. 32-36.
2. Латфуллін Г.Р., Голухів Г.М., Шиленко Ю.В. Системний підхід до управління охороною здоров'я. *Вісник Університету (Державний університет управління)*. 2014. 16. С. 190-196.
3. Горшков В.А. Системний і клас терний підходи до управління в системі охорони здоров'я. «Росія і Європа: зв'язок культури і економіки»: Матеріали XIII міжнар. наук.-практ. конф. 2015. С. 26-30.
4. Філіпченко А.М. Системний підхід хід до управління охороною здоров'я. Міжнародна історична конференція з актуальних питань економіки та гуманітарних наук. 2015. С. 263-266.
5. Борщ В. І. Управління закладами охорони здоров'я. Херсон : Олди-плюс, 2020. 391 с.

А.В. Литвиненко, к.е.н., доцент
*Харківський національний економічний
університет ім. С. Кузнеця*

ІНСТИТУЦІОНАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ КРАЇНИ: НЕОБХІДНІСТЬ КОРЕГУВАННЯ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ

Сучасні трансформаційні процеси, що відбуваються в Україні, здебільшого зорієнтовані на постіндустріальний розвиток. Це передбачає реформування моделі матеріально-ресурсного розвитку і вдосконалення структурно-функціональних інститутів з їх адаптацією до умов глобального середовища, яке теж перебуває в стані трансформації. Відтак визначення подальших перспектив економічного, політичного, соціального і духовно-культурного розвитку національної економіки внаслідок інституційних перетворень є вельми актуальним.

Різні суспільства при розбудові ринку розв'язують різні задачі, що знаходить прояв в неоднаковому рівні витрат ринкової трансформації в окремих країнах. Процеси трансформації здійснюються не однаково, вони залежать від рівня підготовки інституціональної сфери країни до функціонування в умовах ринкової економіки. Інституціональна сфера вбирає в себе формальні та неформальні інституції. Коли неформальні інституції в суспільстві вже готові до ринкової

економіки, витрати трансформації зводяться до витрат інституціональних трансакцій при затвердженні формальних ринкових інвестицій та до інформаційних витрат, необхідних для початку функціонування підприємств у ринковому середовищі. У випадку, коли неформальні інституції ще не сформувалися чи були зруйновані, з'являються істотні трансакційні збитки.

Реальні процеси ринкової трансформації у країнах Східної Європи супроводжуються негативними соціально-економічними явищами та мають ще незавершений характер. Формально інститути ринку вже створені. Однак реальний розвиток трансакційних відносин у цих країнах не відповідає рівню, який досягнуто у розвинутих країнах.

Важливою проблемою реформування економіки є ґрунтовна розробка та послідовне планомірне проведення достатньо сильною для цього державою довгострокової програми, яка б спиралася на концепцію адаптації бажаних інституційних новацій (введення відповідних формальних правил) до реально діючих офіційних, а головне, неофіційних, негласних інституцій, які формувалися століттями і є невід'ємною цивілізаційно-визначеною складовою соціально-економічного життя країни.

В Україні становлення нової системи інститутів бізнесу відбувається повільніше, ніж зміни в економічних відносинах. Вакуум інституцій ринкової економіки заповнювався стихійно виникаючими інститутами саморегулювання і розв'язання питань стосунків між економічними агентами. Недосконалість інституційних норм щодо приватизації, значні прогалини щодо фіксації правил перерозподілу власності, нерозвиненість ринку цінних паперів, неадекватність роботи органів державної влади та управління, покликаних стежити за дотриманням правових вимог породжують високі витрати здійснення трансакцій. За таких умов новонароджений бізнес у загальній масі є дрібним і не має перспектив зростання. Формуються неефективні стійкі інститути. Прикладом цього є корупція, бартер, неплатежі, ухиляння від податків тощо, які справедливо вважати серйозною небезпекою при проведенні реформ. Адже ці та подібні інститути, відносно стійкі зразки соціального життя

забезпечують підґрунтя для задоволення корпоративних, корисливих інтересів певних груп за рахунок зниження ефективності функціонування суспільства загалом і окремих його підсистем.

Природною властивістю інституціоналізму є надзвичайна вразливість та чутливість до змін економічної структури. Об'єктивно несприятливі умови і функціонування малого бізнесу випливають з жорстокої конкуренції всередині цього сектору економіки, а також з великим бізнесом, з неможливості швидкого накопичення великих обсягів фінансових капіталів, чутливості до циклічних коливань, відсутності гарантованих доходів, великого ступеня ризику та обмеженості ринкового сегменту.

Тому виникає необхідність існування (формування) факторів, які б сприяли укріпленню стійкості малого підприємництва, давали б можливість самостійного господарювання, свободи вибору напрямів господарських дій, використання переваг конкуренції. В економічній літературі спостерігається різноманітність поглядів науковців на класифікацію факторів розвитку малого підприємництва. Це і джерела фінансування, податково – кредитна політика, програми управління економікою; освітня, консультаційна та інформаційна підтримка малого бізнесу, організаційна допомога; державна підтримка, механізми кредитування та страхування або узагальнено – економічні, ресурсні, організаційно-адміністративні та соціально – політичні фактори.

Безперечно, все це важливо і значуще для розвитку малого і середнього бізнесу. Але названі фактори, «запрацюють» за певних умов, а точніше правил і норм. Вироблення ж норм і правил руху господарської системи – це і є завданням інституціоналізму.

Усвідомлення Україною свого місця в сучасному світі і її положення у світовому процесі має сприяти виробленню оптимальної для її умов моделі соціально-економічного і інституційного розвитку. Актуальною проблемою, що стоїть перед суспільством, є інституційний підхід до вітчизняної історії, її економічного, соціального та політичного розвитку, який виявляє в ній фундаментальне протиріччя між органічно

своїми неформальними та здебільшого зовні формальними інституціями. Необхідне їх узгодження, подолання розходження між життєвими традиціями й звичками та формально раціональною політико-правовою системою.

Перехід від командно-адміністративної економіки до ринкової – це радикальна соціальна реформа, тому здійснюється удосконалювання різних сфер суспільного життя та суспільства у цілому. Перетворюється не лише одна яка-небудь сторінка суспільного життя, а організація соціально-економічного процесу в цілому. Глибока криза української економіки є наслідком помилкової соціально-економічної політики перехідного періоду від командно-адміністративного суспільства до цивільного, від переважно державної економіки до двосекторної соціально-орієнтованої економіки. Для досягнення стратегічного успіху в забезпеченні стабільного економічного зросту повинні були сформуватися суспільні та державні інститути, які були б в змозі забезпечити цей перехід. За сучасних умов основну роль повинні зіграти суспільні організації, діяльність яких створює умови для самоорганізації та самореалізації у відповідності з можливостями окремих суб'єктів господарювання та населення у цілому.

Держава повинна приймати активну участь у створюванні базових умов системи вільного ринку, не втручаючись безпосередньо у дію ринкових сил. В умовах трансформації економіки України діяльність держави має істотні зміни. Необхідність втручання держави в ринковий механізм виникає тоді, коли цей механізм не функціонує як само регульована система. Державне регулювання в умовах сформованих ринкових відносин і нормального ринкового стану зводиться до підтримки функціонування ринкової системи та діяльності, в ході якої можна компенсувати недоліки або негативні наслідки ринку.

В умовах ринкової системи державне регулювання варіюється залежно від причин, що спричинили недоліки функціонування ринкової динаміки. Засоби регулювання визначаються відповідно до мети і напрямків державної економічної політики.

Важливим напрямком розвитку соціальної ринкової

економіки є активна роль держави в утворюванні рівних можливостей активної участі населення у ринковій економіці. Ринкова трансформація економіки потребує радикальної модифікації функцій держави у господарчій діяльності. Необхідно створення інституційних, економічних та соціальних передумов приватного підприємництва, формування конкурентного середовища, а також стимулів до активізації стратегічно важливих напрямків розвитку.

Список використаних джерел:

1. Институциональная архитектура и динамика экономических преобразований / [под ред. д-ра экон. наук А. А. Гриценко]. – Х. : Форт, 2008. – 928 с.
2. Шевчук Ж.А. Институційні зміни та їх впровадження в Україні // Причорноморські економічні студії. – 2019, Випуск 38-1, стор. 24-27.
3. Петракова К. Институційні аспекти взаємозв'язку економіки і політики в перехідному суспільстві // Теорія та історія державного управління, - 2015. – Вип 3(26), - стор. 42 - 49.
4. Економічний розвиток України: інституціональне та ресурсне забезпечення: монографія / [О.М. Алімов, А.І. Даниленко, В.М. Трегубчук та ін.]. - Київ : Об'єднаний ін-т економіки НАН України, 2015. - 540 с.

О.М. Маслак, к.е.н., доцент,
А.О. Барбіна, здобувач вищої освіти
Сумський національний аграрний університет

ПОНЯТТЯ ТА ЕЛЕМЕНТИ СИСТЕМИ ПУБЛІЧНОГО АДМІНІСТРУВАННЯ В СФЕРІ СТРАХУВАННЯ СІЛЬСЬКОГОСПОДАРСЬКОЇ ПРОДУКЦІЇ

На сьогодні сфера страхування сільськогосподарської продукції користується великим попитом серед багатьох українських аграріїв, адже вона має на меті захист інтересів учасників страхових відносин шляхом грошового відшкодування збитків, які були отримані внаслідок настання страхового випадку.

Якщо проаналізувати останні дослідження і публікації у сфері страхування сільськогосподарської продукції, то можемо прийти до висновку, що багато фахівців провідних галузей звертались до цього питання, а саме: М.О. Копиця, А.М. Статівка, В. Ю. Юркевич, М. В. Шульга, В. П. Жушман, і